

ΠΡΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

9, 15, 16 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1826

Τὴν 7 Ἰανουαρίου. Ὁλος ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ἐφθασεν εἰς τὰ παράλια τῶν Σκροφῶν ὁ ναύαρχός μας Μιαούλης δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὴν ἐνταῦθα τοπικὴν Διοίκησιν, καὶ δι' ἄλλης πρὸς τοὺς ὀπλαρχηγούς μας εἰδοποιεῖ τὴν ἀφίξιν τοῦ στόλου μας. Γενικὴ χαρὰ καὶ εὐφροσύνη ἐζωγραφίσθη εἰς τὰ πρόσωπα τῆς ἀνδρείας φρουράς μας.

Τὴν 9 τοῦ αὐτοῦ. Ἑπτὰ ἐχθρικὰ καράβια πλέοντα ἐξω τοῦ Πάπα, εἰδοποιήθησαν, ὡς φαίνεται τὴν ἀφίξιν τοῦ στόλου μας, καὶ διελθόντα σήμερον ἐνώπιον τοῦ λιμένος μας, εἰσῆλθον μετὰ σπουδῆς εἰς Π. Πάτρας.

Τὸ ἐσπέρας ἐφάνη εἰς τὸν ὀρίζοντά μας πρὸς δυσμὰς μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου διευθυνόμενον πρὸς τὸν λιμένα μας.

Τὴν 9 τοῦ αὐτοῦ. Εἴκοσι δύο Ἑλληνικὰ πλοῖα προσωρμίσθησαν τὸ πρωὶ εἰς τὸν λιμένα μας· σφοδρὸς δ' Ἀπηλιώτης κατακυματίζει τὸ πέλαγος.

Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐχαιρετήσαμεν τὴν ἀφίξιν τοῦ στόλου μας. Καθ' ὅλην τὴν σειρὰν τῶν κανονοστασιῶν τοῦ τείχους μας ἐκρότησεν ἡ πυροβολικὴ τρίς, καὶ τρίς ἡ φρουρὰ ἐκένωσε κατὰ σειρὰν τὰ τουφέκιά της.

Τὴν 10 τοῦ αὐτοῦ. Μ' ὄλον τὸν σφοδρὸν χειμῶνα καὶ τὴν ἐπικρατοῦσαν εἰς τὴν θάλασσαν τρικυμίαν, ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐβάλλη εἰς κίνησιν. Πέντε φρεγάται ἔχουσαι τὸν ἀνεμὸν ἀπὸ τῆς πρῦμνης, ἐξέπλευσαν περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀπὸ τὸν κόλπον, καὶ ἐλθοῦσαι ἀπέναντι τοῦ λιμένος μας, ἐπυροβόλουν τὰ αὐτοῦσε εἴκοσι δύο πλοῖα μας, ἐξ ὧν τὰ ἡμισυ στρατηγηματικῶς ἐβάλλησαν εἰς τὰ πανιά καὶ διευθύνθησαν πρὸς δυσμὰς, τὰ δ' ἄλλα ὄντα ἀραγμένα ἀντεπυροβόλησαν με ἀταραξίαν τὰς ἐχθρικὰς φρεγάτας, καὶ τὰς ἠνάγκασαν μετὰ μιᾶς περίπου ὥρας μάχην νὰ στρέψωσι τὰ νῶτα, καὶ νὰ διευθυνθῶσι πρὸς τὸ μέρος τῆς Πελοποννήσου. Τότε μία τῶν φρεγατῶν τούτων ἔρριψε τρεῖς κανονιαῖς καὶ ὕψωσε σημεῖα· πάραυτα δ' ἔδραμον ἄλλαι ἐννέα φρεγάται τῆς πρώτης τάξεως καὶ δύο βρίκια, καὶ ἦλθον εἰς βοήθειάν των, καὶ ἐνωθέντα ὅλα ὁμοῦ ἐβάλλησαν εἰς τακτικὴν γραμμὴν, καὶ πάλιν ἤρχοντο ν' ἀντιπαραταχθῶσιν εἰς τὰ ἐνδεκα Ἑλληνικὰ βρίκια, τὰ ὁποῖα βλέποντα τὸν ἐχθρὸν ἐνισχυθέντα ἔκαμαν πανιά, καὶ ἐβάλλησαν ὡσαύτως καὶ αὐτὰ εἰς τακτικὴν γραμμὴν· ἐν τούτοις ἐγείνειν ἀμοιβαῖος ἰκανὰς ὥρας κανονοβολισμὸς ἄλλ' ἢ τρικυμία δὲν ἐσυγχῶρει, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰ μικρὸσωμα πλοῖα μας, νὰ γίνῃ τακτικὴ ναυμαχία· ἐνεκα δὲ τούτου καὶ οἱ Τοῦρκοι ἀπεσύρθησαν

πρὸς τὸν Πάπαν, καὶ ἡ ἰδικὴ μας μοῖρα διευθύνθη πρὸς τὰς Σκροφάς, χωρὶς νὰ συμβῆ καὶ εἰς τὰ δύο μέρη ἄλλη ζημία, παρ' ὅτι ἐθραύσθη ἡ ἀντένια, ὡς φαίνεται μιᾶς φρεγάτας, τὴν ὁποῖαν ἴδομεν νὰ πλῆῃ ἕως τῆς ἐσπέρας χωρὶς πανὶ τῆς γάμπιας.

Τὴν 11 τοῦ αὐτοῦ. Βασιλεῦει ἀκόμη καὶ σήμερον ἡ αὐτὴ σφοδρότης τοῦ Ἀπηλιώτου, ὅθεν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν δὲν βλέπομεν ἄλλο, εἰμὴ φουσκωμένα κύματα.

Τὴν 12 τοῦ αὐτοῦ. Ὁ στόλος τῶν ἐχθρῶν, ὅστις μετὰ τὴν προχθεσινὴν ναυμαχίαν εἶχε διευθυνθῆ πρὸς τὴν Γλαρέντσαν, σήμερον πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὰ παράλια μας, καὶ περιφέρεται ἐξω τοῦ λιμένος μέρος δ' αὐτοῦ ἄραξε περὶ τὸ ἐσπέρας ἀντικρῦ τοῦ Πάπα.

Τὴν 16 τοῦ αὐτοῦ. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἤκούσαμεν κανονοβολισμοῦ ἀπέναντι τοῦ λιμένος μας, οἱ ὁποῖοι μ' ὄλον ὅτι ἐγίνοντο ἐκ διαλειμμάτων, διήγειρον τὴν προσοχὴν τῆς φρουράς μας, ἥτις ἠγνόει τί διατρέχει. Μετὰ μιᾶς περίπου ὥρας κανονοβολισμὸν, βλέπομεν αἰφνης πυροπολουμένην τὴν ἐχθρικὴν φρεγάταν, ἡ ὁποία ἦτον ἀνακαθισμένη εἰς τὰ ῥηχά· εἰς τὸ φῶς τῆς φλογὸς ταύτης ἀνεκαλύψαμεν διάφορα πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἔπλεον περὶ τῆς ἀπὸ μέρους τῆς θαλάσσης. Ἀμέσως ἐνόησαμεν, ὅτι ἡ ναυτικὴ μοῖρα τῆς Ὑδρας, ἔχουσα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἐνδόξον ναύαρχόν της Μιαούλην, μετὰ μικρὰν ἀπὸ μέρους τῆς φρεγάτας ἀντίστασιν, καὶ ἐπολέμησε, καὶ τέλος τὴν ἐπρόσφερεν ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν Ποσειδῶνα. Τρία τέταρτα τῆς ὥρας ἐλαμπάδιζεν ἡ φρεγάτα ἀπὸ τῆς πύρας ἕως τῆς πρῦμνης· τὸ πῦρ εἰσχωρεῖ τελευταῖον ἕως τοῦ κονιοδοχείου (τζεργανέ), καὶ τότε ἡ ἐκρηξίς της ἐσχημάτισε τέσσαρας ὑψηλοτάτους πυρίνους στύλους, ἐν ᾧ τὸ σκάφος τῆς φρεγάτας διαιρεθὲν εἰς τρία τμήματα, καπνίζει σήμερον δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.

Τινὲς τῶν ἐν τῇ φρεγάτᾳ ταύτῃ ἐχθρῶν εἰσῆλθον εἰς τὰ ἀκάτια, ὅτε ἐγίνετο ἡ μάχη, καὶ διασωθέντες, ἀπέβησαν εἰς Καλαμωτόν. Πλὴν, μολονότι οἱ βάρβαροι ἀπέφυγον τὴν ὀργὴν τοῦ Ἡφαιστου, τὴν δικαίαν ὅμως τῶν Ἑλλήνων ἀγανάκτησιν δὲν ἠμπόρεσαν νὰ ἀποφύγουν· καθότι οἱ ἡμέτεροι καταδιώξαντές τους καὶ εἰς τὴν ξηράν, τοὺς ἐπρόσφεραν θῦμα τοῦ Ἄρειος.

Ἐν τῷ αὐτῷ ὁ ἀθάνατος Μιαούλης συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν γενναίαν του μοῖραν συνισταμένην ἀπὸ μόνα 25 πλοῖα, ἅμα ὅτε ἐξημέρωσεν, ἤρχισε νὰ καταδιώκῃ τὸν ἄλλον ἐχθρικὸν στόλον, τὸν ὁποῖον καὶ ἔφερε πυροβολῶν ἕως εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Φίδαρη· καὶ τότε ὁ ἀνεμὸς ἐφύση-

σεν ἀπὸ τὸν κόλπον, ὃ δὲ ἐχθρικός στόλος ἰδὼν, ὅτε εὐρέθη ὑπὲρ ἄνεμον (σοβράνον), καὶ μάλιστα διότι ἐξέπλευσαν ἀπὸ Ναύπακτον καὶ ἦλθον εἰς βοήθειάν του ὅλα τὰ ἄλλα πλοῖα, ἐστάθη καὶ ἐβάλλη εἰς γραμμὴν διὰ νὰ ἀντιπαραταχθῇ. Ἐβάλλη ὡσούτως εἰς τακτικὴν γραμμὴν καὶ ἡ ὀλιγάριθμος μοῖρα μας, καὶ μ' ὄλον ὅτι ὑπ' ἄνεμον (σοττο-βέντο) ἤρχισε πρώτη τὴν ναυμαχίαν. Ποία εὐαίσθητος ψυχὴ δὲν ἤθελε θαυμάσει τὴν μεγαλοψυχίαν τῶν ἡρώων θαλασσιῶν μας, βλέπουσα μίαν ὀλιγάριθμον μοῖραν συντιθεμένην ἀπὸ τόσον μικρὸσωμα πλοῖα, καὶ μάλιστα νὰ ἦναι ὑπ' ἄνεμον, νὰ ἀντιπαρατάσσεται ἐπίσης ἐναντίον εἰς τόσον πλῆθος πλεόντων βαρβαρικῶν τειχῶν!

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἤρχισεν ἡ μάχη, πολλὰ πλοῖα μας διήλθον τρεῖς ἢ τετράκις ἀνὰ μέσον τῆς ἐχθρικῆς γραμμῆς, μαχόμενα μὲ ἀπερίγραπτον εὐθαρσίαν καὶ ἐπιμονήν, ἕως τῆς μεσημβρίας. Καὶ τότε τρόμος κατεκυρίευσεν τοὺς ἀπίστους· τότε ὁ κολοσαῖος οὗτος στόλος διαλύει τὴν γραμμὴν του, τρέπεται εἰς φυγὴν, καὶ μὲ μεγάλην του καταισχύνην καὶ ὄνειδος τρέχει νὰ διασωθῇ εἰς τὰ χαῦνα ἄστυλα τῶν φρουρίων του, ἐν ᾧ ὁ ἡμέτερος ἀφ' οὗ τὸν κατεδιώξεν ἕως εἰς Κρουνέρι, ἧδὴ τροπαιοφόρος περιέρχεται τὰ παράλιά μας.

Τὴν 17 Ἰανουαρίου. Μᾶς μένει ἤδη νὰ δώσωμεν εἰς τὸ κοινὸν περιστατικωτέρας τὰ κατὰ τὴν χθεςινήν ναυμαχίαν, καθ' ὃν τρόπον ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ γράμμα τοῦ ἐνδόξου ναυάρχου μας Μισοῦλη, καὶ καθὼς στοματικῶς μᾶς παρέστησε καὶ ὁ ἀρείτολμος ἀντιναύαρχος Σαχτούρης, ὅστις ἐκβῆκε σήμερον εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐπεσκεύθη τὸ φρουρίον μας. Ἐχει δὲ οὕτως:

«Ἀφοῦ κατ' ἀρχάς ἡ γενναία μοῖρα τῆς Ὑδρας συντροφευμένη καὶ ἀπὸ τρία μόνον Σπετσιώτικα καὶ τέσσαρα Ψαρρῖανὰ ἐν οἷς καὶ τὸ πυρπολικὸν τοῦ ἥρωος Κανάρη, ἐπλησίασεν εἰς τὸν λιμένα μας, καὶ ἶδε τὴν καθισμένην ἐχθρικὴν φρεγάταν, τὴν ὁποίαν ἐν πυρπολικὸν ἔκαυσε, μέρος τῶν ἐν τῇ φρεγάτᾳ ταύτῃ ἀπέβησαν εἰς τὴν ξηρὰν, ὅπου (ὡς καὶ εἰς τὸ προλαβὸν φύλλον τῶν χρονικῶν μας εἴπομεν) ἐθυσιάσθησαν, καὶ ἐσυλλήφθησαν ἀπὸ τὰ ἀκάτια τοῦ στόλου μας. Οὗτοι δὲ οἱ αἰχμάλωτοι ὡμολόγησαν, ὅτι ὁ στόλος τῶν βαρβάρων μόλις ἔχει ἀκόμη διὰ εἴκοσι ἡμερῶν ἢ καὶ ὀλιγώτερον τροφάς, καὶ δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν, καὶ προσέτι διὰ νὰ ἐπισκευασθῇ, μέλλει εἰς ὀλίγας ἡμέρας νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὰ ἴδια καὶ ὅτι πρὸ ἡμερῶν ἀκόμη ἤθελε νὰ φύγῃ. εἰδοποιήθη ὅμως τὴν ὁποίαν ἐπάσχε τὸ Μεσολόγγι τροφῶν ἔλλειψιν, καὶ ἔμεινε νὰ ἰδῇ ὁποῖα ἤθελεν εἶσθαι ἡ τύχη τοῦ φρουρίου τούτου.»

Ἡ γενναία μοῖρα μας μετὰ τοῦτο ἐβάλλη εἰς καταδίωξιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ὅστις ἐσπευδε νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ φρούρια Π. Πατρῶν καὶ Ναυπάκτου, ὃ ὁποῖος ὅμως εὐρόν ἐπειτα βοηθητικὸν τὸν ἄνεμον, καὶ ἐνισχυθεὶς ἀπὸ τὰ λοιπὰ πλοῖα του ἀντεπαρατάχθη. Ἐγινε λοιπὸν ἡ ναυμαχία πεισματικωτάτη διαρκέσασα πέντε ὀλοκλήρους ὥρας· ἐν τούτῳ δὲ τῷ μεταξύ ἐν τῶν ἐχθρικῶν πυρπολικῶν (καθὼς ὡμολόγησαν οἱ διαληφθέντες τῆς ἐχθρικῆς φρεγάτας αἰχμάλωτοι, ὃ στόλος τῶν ἀπίστων ἔχει μαζὴ του 18 πυρπολικὰ) διευθυνθὲν κατὰ τοῦ ἀθανάτου ναυάρχου μας Μισοῦλη, ἤρχετο κατὰ μίμησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἡρωϊσμοῦ νὰ καύσῃ τὴν ναυαρχίδα μας. Ἄλλ' «ἐνὶ ἐκάστῳ ἡ χάρις δέδοται κατὰ τὴν δωρεάν τοῦ Χριστοῦ» λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Εἰς τοὺς Ἑλληνας εἶνε δεδωμένον νὰ πυρπολῶσι τοὺς ναυάρχους τοῦ τυράννου τῶν· εἰς δὲ τοὺς Τούρκους ἡ μοχθηρία, ἀδεξιότης καὶ μικροψυχία ἐχαρίσθη. Μόλις οἱ ἀπτόητοι περὶ τὸν γενναῖον Μισοῦλην πυρποληταὶ μας ἶδον τὸ πυρπολικὸν τῶν βαρβάρων εἰς τοιαύτην διεύθυνσιν, καὶ πάραυτα ἐπιβάντες εἰς τὰ ἀκάτια τῶν (φελούκαις) ἔδραμον κατ' αὐτοῦ μὲ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας. Τί γελοῖον ἄκουσμα! Οἱ βάρβαροι ἰδόντες τὰ ἀκάτια ταῦτα ὁρμῶντα ἐναντίον τοῦ πυρπολικῶν τῶν, ἔπεσον βιαίως εἰς τὰ ἰδικὰ τῶν ἀκάτια (ἦσαν δ' ὅλοι ὁμοῦ 40 περίπου), καὶ παραιτήσαντες τὸ πυρπολικὸν τῶν, ἔδραμον νὰ σωθῶσιν εἰς μίαν τῶν πλησιεστέρων φρεγατῶν· οἱ δὲ ἡμέτεροι τότε ἀναβάντες εἰς αὐτὸ καὶ εὐρόντες τὸ ἔρημον τὸ ἐκυρίευσαν ἀμαχητί, καὶ τὸ ἔφερον θριαμβευτικῶς εἰς τὸν στόλον μας.

Ἐν τούτοις ἡ ναυμαχία ἐπεκράτει μ' ὄλον τὸ πείσμα· ἐφύσα δὲ πρῶτος ἄνεμος ἀπὸ τοῦ κόλπου. Μ' ὄλον τοῦτο οἱ ἀδάμαστοι ἦρωες τοῦ στόλου μας, χωρὶς νὰ δειλιάσωσι ποσῶς οὔτε τὸ ὀγκῶδες, οὔτε τὸ πολυάριθμον τοῦ ἐχθροῦ, ἐπολέμησαν καρτεροψύχως, διέβυσαν τὴν ἐχθρικὴν γραμμὴν, ἔτρεψαν τὸν βάρβαρον εἰς φυγὴν, καὶ ἰδοὺ σήμερον ὁ ἑλληνικὸς στόλος στολιζέει τὰ παράλιά μας.

Ἐν ᾧ ὁ ἐχθρικός στόλος ἐβάλλη εἰς ἀταξίαν, καὶ κακηνκακῶς ἔτρεχε νὰ εὕρῃ καταφύγιον ὑπὸ τὰ φρούρια· ἐν βρίκι ἐχθρικόν, κατατρομασμένον ἀπὸ ὑπερβολικὸν φόβον ἐπλησίασεν εἰς τὴν ξηρὰν πρὸς τὸ μέρος τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐκόλλησεν· οἱ δ' ἐν αὐτῷ ἰδόντες τὸν κίνδυνον ἄφρευκτον, ἔβαλον πῦρ καὶ τὸ ἔκαυσαν, καὶ αὐτοὶ διὰ τῶν ἀκατίων ἀποβάντες εἰς τὴν ξηρὰν διεσώθησαν καταφυγόντες εἰς παλαιὰς Πάτρας.

(Ἑλληνικά Χρονικά.)